

จังหวัดนครปฐม

จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี

จังหวัดนครปฐม

ตราประจำจังหวัด

คำขวัญประจำจังหวัด

ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า

ข้อมูลทั่วไป

ชื่ออักษรไทย	นครปฐม
ชื่ออักษรโรมัน	Nakhon Pathom
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม	หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล (1 ตุลาคม 2552–30 กันยายน 2553)
ISO 3166-2	TH-73
สีประจำกลุ่มจังหวัด	สีเหลือง
ต้นไม้ประจำจังหวัด	ต้นจัน
ดอกไม้ประจำจังหวัด	ดอกแก้ว
ธงประจำจังหวัด	The flag of Nakhon Pathom province, featuring a central yellow stupa on a blue background, with the Thai text "นครปฐม" (Nakhon Pathom) written in white below it.
ข้อมูลสถิติ	
พื้นที่	2,168.327 ตร.กม. (อันดับที่ 66)

ประชากร	มีจำนวน 943,892 คน (1 กันยายน 2553)
ความหนาแน่น	399.42 คน/ตร.กม. (อันดับที่ 8)
ศูนย์ราชการ	
ที่ตั้ง	ศูนย์ราชการจังหวัดนครปฐม เลขที่ 99 หมู่ที่ 6 ถนนบางเตย-ดอนยายหอม ตำบลถนนขาด อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000
โทรศัพท์	(+66) 0 3434 0003-4
โทรสาร	(+66) 0 3434 0003-4
เว็บไซต์	จังหวัดนครปฐม
แผนที่	
	
 ส่วนหนึ่งของสารานุกรมประเทศไทย	

นครปฐม เป็นจังหวัดในภาคกลาง (บ้างก็จัดไว้เป็นภาคตะวันตก เป็นพื้นที่ชานเมืองกรุงเทพมหานคร มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนาน เชื่อว่าเป็นที่ตั้งเก่าแก่ของเมืองในสมัยทวารวดี โดยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีเป็นจำนวนมาก

จังหวัดนครปฐม ตั้งอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลาง โดยอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 45 ลิปดา 10 พิลิปดา เส้นแวงที่ 100 องศา 4 ลิปดา 28 พิลิปดา มีพื้นที่ 2,168.327 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,355,204 ไร่ เท่ากับ ร้อยละ 0.42 ของประเทศ และมีพื้นที่เป็นอันดับที่ 62 ของประเทศ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี) 51 กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟ 62 กิโลเมตร

ประวัติจังหวัดนครปฐม

นครปฐม เป็นอู่อารยธรรมสำคัญที่มีประวัติความเป็นมายาวนานในแผ่นดินสุวรรณภูมิ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า เมืองนครปฐมแต่เดิมนั้นตั้งอยู่ริมทะเล เป็นเมืองเก่าแก่ มีความเจริญรุ่งเรืองมานับตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ และเป็นราชธานีสำคัญในสมัยทวารวดี ในยุคนั้น นครปฐมเป็นแหล่งเผยแพร่อารยธรรมจากประเทศอินเดีย ซึ่งรวมทั้งพุทธศาสนา นครปฐมจึงเป็นศูนย์กลางของความเจริญ มีชนชาติต่าง ๆ อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่เป็นจำนวนมาก ต่อมาได้เกิดความแห้งแล้งขึ้นในเมืองนครปฐม เพราะกระแสน้ำที่ไหลผ่านตัวเมืองเปลี่ยนเส้นทาง ประชาชนจึงอพยพไปตั้งหลักแหล่งอยู่ริมน้ำ และสร้างเมืองใหม่ขึ้นชื่อ “เมืองนครไชยศรี” หรือ “ศรีวิชัย” นครปฐมจึงกลายเป็นเมืองร้างมาเป็นเวลาหลายร้อยปี จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะที่ยังผนวชได้รู้คงจะไปพบพระปฐมเจดีย์ และทรงเห็นว่าเป็นเจดีย์องค์ใหญ่ไม่มีที่ใดเทียบเท่า ครั้นเมื่อได้ครองราชย์ จึงโปรดฯ ให้ก่อเจดีย์แบบลังกาครอบองค์เดิมไว้ โดยให้ชื่อว่า “พระปฐมเจดีย์” ทรงปฏิสังขรณ์สิ่งต่าง ๆ ในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ให้มีสภาพดี และโปรดฯ ให้บุคคลองเจดีย์บูชา เพื่อให้การเสด็จมานมัสการสะดวกขึ้น^[3]

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เริ่มก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ผ่านเมือง นครปฐม ซึ่งขณะนั้นยังเป็นป่ารก พระองค์จึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองจากตำบลท่านา อำเภอนครชัยศรี มาตั้งที่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์เหมือนเช่นครั้งสมัยโบราณครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้สร้างพระราชวังสนามจันทร์ เป็นที่เสด็จแปรพระราชฐานและฝึกซ้อมรบแบบเสือป่า โดยโปรดฯ ให้ตัดถนนเพิ่มขึ้นอีกหลายสาย รวมทั้ง สร้างสะพานเจริญศรัทธาข้ามคลองเจดีย์บูชาเชื่อมระหว่างสถานีรถไฟกับองค์พระปฐมเจดีย์ ตลอดจนสร้าง พระร่วงโรจนฤทธิ์ทางด้านทิศเหนือขององค์พระปฐมเจดีย์และบูรณะองค์พระปฐมเจดีย์ให้สมบูรณ์สวยงามดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน และได้โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อจากเมือง “นครไชยศรี” เป็น “นครปฐม” อำเภอสามพราน อยู่ในทิศอะไรของจังหวัด นครปฐม

หน่วยการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งออกเป็น 7 อำเภอ ประกอบด้วย 106 ตำบล และ 930 หมู่บ้าน

1. อำเภอเมืองนครปฐม
2. อำเภอกำแพงแสน
3. อำเภอนครชัยศรี
4. อำเภอดอนตูม
5. อำเภอบางเลน
6. อำเภอสามพราน
7. อำเภอพุทธมณฑล

การปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 1 เทศบาลนคร, 3 เทศบาลเมือง, 15 เทศบาลตำบล และ 97 องค์การบริหารส่วนตำบล

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

- ดอกไม้ประจำจังหวัด: แก้ว
- ต้นไม้ประจำจังหวัด: จัน (*Diospyros decandra* Lour.)
- คำขวัญประจำจังหวัด: ส้มโอหวาน ข้าวสารขาว ลูกสาวงาม ข้าวหลามหวานมัน สนามจันทร์ งามล้น พุทธมณฑลคู่ธานี พระปฐมเจดีย์เสียดฟ้า สวยงามตาแม่น้ำท่าจีน
- อักษรย่อจังหวัด: นฐ

สถานที่ท่องเที่ยว

- พระปฐมเจดีย์
- พระราชวังสนามจันทร์
- อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- พุทธมณฑล
- แหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
- ตลาดน้ำดอนหวาย
- พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง
- สวนสามพราน
- ฟาร์มจระเข้สามพราน
- วัดไร่จิง
- วัดพระประโทน
- วัดคอนยายหอม
- วัดอ้อน้อย
- พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์ (ด้านทิศใต้ขององค์พระปฐมเจดีย์ ด้านพระศิลาขาว)

อุทยานแมลงเฉลิมพระเกียรติ

อ่างเก็บน้ำ (บ่อ ๑)

พุทธมณฑล

พระศรีศากยะทศพลญาณ ประธานพุทธมณฑล สุทรรศน์

ธรรมจักรบริเวณส่วนสังเวชนียสถาน 4 ตำบล

ถนนอุทยาน

ภายในวิหารประดิษฐานพระไตรปิฎกหินอ่อน

สถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ระดับอุดมศึกษา

- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
- มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
- สถาบันกัญตนา
- โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในพระราชูปถัมภ์

ระดับอาชีวศึกษา

- วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม
- วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม
- วิทยาลัยสารพัดช่างนครปฐม
- วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม
- วิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า
- การอาชีพพุทธมณฑล
- กาญจนานิเชกวิทยาลัย ช่างทองหลวง
หมายเหตุ
- กาญจนานิเชกวิทยาลัย ช่างทองหลวง สังกัด อาชีวศึกษามหานคร แต่มีที่ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครปฐม

โรงเรียนในจังหวัดนครปฐม

โรงเรียนมัธยม สพม.

- อำเภอเมืองนครปฐม
  - โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
  - โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
  - โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
  - โรงเรียนราชินีบูรณะ
  - โรงเรียนวัดห้วยจรเข้วิทยาคม
  - โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์

- โรงเรียนทวารวดี
- โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม
- โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม
- อำเภอสามพราน
  - โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์
  - โรงเรียนวัดไร่จิงวิทยา
  - โรงเรียนปรีดாரามวิทยาคม
  - โรงเรียนสามพรานวิทยา
- อำเภอพุทธมณฑล
  - โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)
  - โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา
  - โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- อำเภอดอนตูม
  - โรงเรียนคงทองวิทยา
  - โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา
- อำเภอกำแพงแสน
  - โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน
  - โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา
  - โรงเรียนศาลาดีกวิทยา
- อำเภอนครชัยศรี
  - โรงเรียนภัทรญาณวิทยา
  - โรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฎ์ดี
  - โรงเรียนพลอยจตุรจินดา
  - โรงเรียนเพิ่มวิทยา
  - โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย นครปฐม
- อำเภอบางเลน
  - โรงเรียนบัวปากท่าวิทยา
  - โรงเรียนบางเลนวิทยา
  - โรงเรียนบางหลวงวิทยา
  - โรงเรียนสถาพรวิทยา
  - โรงเรียนแหลมบัววิทยา

โรงเรียนประถม สพฐ.

- โรงเรียนบ้านคลองพระมอพิสัย อำเภอบางเลน
- โรงเรียนอนุบาลนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนบ้านบางเลน อำเภอบางเลน
- โรงเรียนวัดเกษมสุริย์มณา อำเภอบางเลน
- โรงเรียนบ้านตากแดด อำเภอสามพราน
- โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราม อำเภอสามพราน
- โรงเรียนบ้านฉาง อำเภอสามพราน
- โรงเรียนหลวงพ่อชุ่มอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน
- โรงเรียนวัดห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน
- โรงเรียนอนุบาลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน
- โรงเรียนคลองบางกระทึก อำเภอสามพราน
- โรงเรียนวัดไร่จิง(สุนทรอุทิศ) อำเภอสามพราน

โรงเรียนอนุบาล

- โรงเรียนอนุบาลนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนอนุบาลสุธีธร อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนอนุบาลไพทวิทยา อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนอนุบาลศิริวรรณ อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนอนุบาลเพ็ญศิริ]] อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนวัดไผ่ล้อม(พุลประชาอุปถัมภ์) อำเภอเมืองนครปฐม

โรงเรียนสาธิต

- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน

โรงเรียนเอกชน

- โรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสามพราน
- โรงเรียนบอสโกพิทักษ์ อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนพัฒนบริหารธุรกิจ อำเภอเมืองนครปฐม
- โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ อำเภอสามพราน
- โรงเรียนขอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน
- โรงเรียนสุคนษีรวิทย์ อำเภอสามพราน
- โรงเรียนนักบุญเปโตร อำเภอสามพราน

- โรงเรียนสกลวิทยา อำเภอสามพราน
- โรงเรียนเม่งฮ้างฮัก อำเภอนครชัยศรี
-

อ้างอิง

1. ^ ศูนย์สารสนเทศเพื่อการบริหารและงานปกครอง. กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. "ข้อมูลการปกครอง." [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.dopa.go.th/padmic/jungwad76/jungwad76.htm> [ม.ป.ป.]. สืบค้น 18 เมษายน 2553.
2. ^ ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกเป็นกรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ตามหลักฐานการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2554 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย